

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE BIH
ZA 2017. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-709/18

Sarajevo, srpanj 2018. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA	3
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II. KRITERIJI	6
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	7
1. UVOD	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA	7
2.1 Realizirane preporuke	7
2.2 Preporuke čija je realizacija u tijeku	7
2.3 Nerealizirane preporuke	8
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
3.1 Sustav unutarnjih kontrola procesa	8
3.2 Ustrojstvo i rukovođenje	9
3.3 Finacijsko upravljanje i kontrola	10
3.4 Unutarnja revizija	10
4. PRORAČUN	10
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA	11
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	11
5.1.1 Putni troškovi	12
5.2 Pregled prihoda i primitaka	12
5.3 Bilanca stanja	13
5.3.1 Potraživanja za isporučene usluge i robe	13
5.4 Pregled dinamike upošljavanja	14
6. JAVNE NABAVE	14
7. KOMENTARI	16
PRIVICI	16

I. MIŠLJENJE REVIZORA

MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu Institut)** za 2017. godinu koji obuhvaćaju: bilancu stanja, pregled prihoda, primitaka i financiranja, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Instituta** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1000–1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijska izvješća **Instituta** ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je utemeljen na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra unutarnje kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutarnjih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustave unutarnjih kontrola.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i kako osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom

1. Institut nije dokumentirao iskazani saldo potraživanja za isporučene usluge i robe, niti ih je popisao prilikom provedbe godišnjeg popisa (točka 5.3.1 Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelju za mišljenje s rezervom, financijska izvješća **Instituta** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2017. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući daljnju rezervu na mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- Sustav unutarnjih kontrola Instituta, naročito kod blagajničkog poslovanja, nije uspostavljen na odgovarajući način (točka 3.1 Izvješća).

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U svezi s revizijom financijskih izvješća **Instituta** za 2017. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se **Institut** rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija BiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i kako osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2017. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- Institut nije poduzimao aktivnosti na usuglašavanju Pravilnika o unutarnjem ustroju s postojećim propisima iz ove oblasti, mada je rok za usuglašavanje istekao (točka 3.2 Izvješća).

Sarajevo, 18.07.2018. godine

GLAVNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine provodi reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu objektivnosti i istinitosti finansijskih izvješća i ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
- Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Institut je samostalna institucija utemeljena Zakonom o akreditiranju BiH¹ i Zakonom o osnivanju Instituta za akreditiranje BiH². Prema zakonskim odredbama, Institut je nadležan za:

- razvijanje, provedbu i održavanje sustava akreditiranja Bosne i Hercegovine;
- provedbu procedure akreditiranja i nadzor organa za ocjenjivanje usuglašenosti;
- zastupanje Bosne i Hercegovine u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditiranje;
- organiziranje i provedbu specijalističkog obrazovanja kadrova u oblasti akreditiranja;
- razvijanje i uspostavljanje informacijskog sustava o dodijeljenim akreditacijama i dokumentima iz oblasti akreditiranja;
- druge upravne i stručne poslove.

Sjedište Instituta je u Sarajevu.

2. REALIZACIJA PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je financijsku reviziju Instituta za 2016. godinu, sačinio Izvješće o financijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na financijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost s odgovarajućim zakonima i propisima, uz skretanje pozornosti na nedostatke kod provedenih procedura javne nabave. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Institut nije dostavio odgovor na osnovu članka 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, a u zabilješkama uz financijska izvješća je navedeno da su nastavljene aktivnosti na unapređenju sustava unutarnjih kontrola.

Uvidom u poduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka.

2.1 Realizirane preporuke

- U svezi s uspostavom sustava financijskog upravljanja i kontrole, Institut je utvrdio mapu poslovnih procesa i procijenio rizike za sve procese.

2.2 Preporuke čija je realizacija u tijeku

- Nakon izbora dobavljača za hotelski smještaj uvedena je praksa da se računi hotelskog smještaja plaćaju žiralno, a ne gotovinski.
- Krajem godine je izmijenjena odluka o naknadama za eksperte – vanjske suradnike, a efekti primjene će se utvrditi u 2018. godini.
- Poboljšano je planiranje nabava u pogledu obuhvatanja predmeta nabava, a provedeni su postupci koji nisu obuhvaćeni prvobitnim planom nabava (hotelski smještaj). Daljnja poboljšanja su potrebna u dijelu pravovremenog

planiranja otpočinjanja procedure nabava.

2.3 Nerealizirane preporuke

- Nije bilo novih aktivnosti na usuglašavanju pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji s propisima iz ove oblasti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1 Sustav unutarnjih kontrola procesa

Postupcima revizije uočili smo da sustav unutarnjih kontrola u Institutu nije uspostavljen na zadovoljavajući način. Problemi u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa su, između ostalog, prouzrokovani dužim bolovanjima, prvenstveno uposlenih u Službi za opće, pravne i financijske poslove. Pored toga smo stekli utisak da se nisu ozbiljno shvatili problemi u svezi s funkcioniranjem službe, kao i da poduzete aktivnosti na rješavanju problema nisu bile adekvatne.

Tijekom obavljanja revizije uočili smo značajne slabosti sustava unutarnjih kontrola koje nisu imale konačnog utjecaja na točnost financijskih izvješća. Ti nedostaci se odnose na obračun naknada troškova uposlenih, neadekvatne kontrolne postupke i urednost dokumentacije kod blagajničkog poslovanja i izvršenog popisa potraživanja.

Prilikom obračuna **naknade za prijevoz** nije u potpunosti primijenjen podzakonski akt kojim je regulirana ova vrsta naknade, pa je kod većine testiranih naknada iznos veći u odnosu na naknadu koja je propisana, ali je bilo i slučajeva da su obračunate naknade u manjem od propisanog iznosa. Slična situacija je i s **naknadom za topli obrok** koji je također isplaćen u iznosu većem od propisanog, zbog čega je uposlenima izvršena korekcija u siječnju 2018. godine. Ukupna razlika više i manje isplaćenih naknada nisu materijalno značajne i nisu utjecale na mišljenje, a nastale su kao rezultat neadekvatno uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola.

Preporuka

Potrebno je da Institut izvrši dodatnu kontrolu obračuna i isplate naknada za prijevoz i topli obrok i na adekvatan način korigira pogrešno izvršene isplate.

Revizorskim postupcima smo utvrdili sljedeće nedostatke kod **blagajničkog poslovanja**:

- tijekom većeg dijela 2017. godine jedna osoba je vršila isplate i uplate gotovine putem blagajne, vodila blagajnički dnevnik i vršila kontiranje pojedinačnih pozicija, kao preduvjet za knjigovodstveni unos u Glavnu knjigu putem ISFU sustava, i nije u kontinuitetu bila osigurana dodatna kontrola dokumentacije i blagajničkog dnevnika, s obzirom na to da je osoba zadužena za kontrolne aktivnosti bila na bolovanju duže razdoblje;

- prpratna dokumentacija (prilozi) fizički nije odložena uz pripadajući blagajnički dnevnik, već odvojeno u zasebnom registratoru, a blagajnički dnevnik nisu adekvatno numerirani po hronologiji;
- u pojedinim mjesecima, blagajnička dokumentacija nije bila uredna, odnosno, ni blagajnica ni osoba zadužena za kontrolu nisu potpisali blagajničke dnevnike, evidentiranje promjena u blagajničkom dnevniku vršeno je grafitnom olovkom, konstatirano je dosta ispravki u prijenosu krajnjeg i evidentiranja početnog salda u blagajničkom dnevniku, u nekim slučajevima isplata za određeni dan evidentirana je kao promjena u blagajničkom dnevniku drugog dana itd.

Napominjemo da su nam prezentirani zapisnici popisnog povjerenstva na 31.12.2017. godine i zapisnici iz 2018. godine u kojima je povjerenstvo imenovano za popis novčanih sredstava u blagajni konstatiralo da popisano stanje novčanih sredstava odgovara stanju iskazanom u blagajničkom dnevniku i Glavnoj knjizi.

Preporuka

Potrebno je da Institut organizira obavljanje blagajničkog poslovanja sukladno propisima iz oblasti računovodstva. U slučajevima dužeg odsustva radnika čiji opis poslova podrazumijeva i kontrolne aktivnosti u procesu blagajničkog poslovanja, potrebno je na adekvatan način osigurati njihovo obavljanje.

Pored toga, konstatirali smo potrebu daljnjeg jačanja sustava unutarnjih kontrola kod planiranja pojedinih naknada i kod uporabe vozila:

- Planiranje sredstava za jubilarne nagrade nije vršeno na temelju podataka iz evidencije uposlenih, zbog čega je realizacija na analitičkoj poziciji veća od planirane (planirano je 870 KM, a isplaćeno 2.490 KM).
- Analiziranjem putnih naloga za službena vozila, uočili smo da su pojedine relacije od preko 100 km/dnevno evidentirane kao „loko“ i da se za određene relacije iskazuju nerealne kilometraže.

Preporuka

U cilju kontrole namjenske potrošnje potrebno je uspostaviti kontrole provjere iskazane „loko“ vožnje, te analizirati odnosno preispitati evidentiranje prijeđenog puta u putnim nalogima za pojedinačne relacije.

3.2 Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnji ustroj, način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta u Institutu utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji iz 2015. godine. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 28 izvršitelja. U tijeku godine nije bilo novih aktivnosti na usuglašavanju opisa radnih mjesta sukladno važećim odlukama Vijeća ministara BiH¹. Usmeno smo informirani da će se u 2018. godini pristupiti izradi novog pravilnika o unutarnjem ustroju, kojim se planira drugačiji način organizacije poslova u Institutu.

Preporuka

Institut je dužan okončati aktivnosti na usklađivanju opisa radnih mjesta s

postojećom regulativom.

Institutom rukovodi direktor kojeg, na osnovu Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, imenuje Vijeće ministara BiH na razdoblje od pet godina. Direktor ima jednog zamjenika, koji ga zamjenjuje ukoliko on nije u mogućnosti da obavlja svoja ovlaštenja. Vijeće ministara BiH je direktora Instituta imenovalo 09.12.2015. godine. Na temelju informacije o isteku mandata zamjeniku direktora, Vijeće ministara BiH je zadužilo Agenciju za državnu službu da raspiše javni oglas za popunjavanje radnog mjesta zamjenika direktora. Do okončanja aktivnosti na imenovanju na temelju javnog oglasa, Vijeće ministara BiH je imenovalo vršitelja dužnosti zamjenika direktora na razdoblje od tri mjeseca, počev od 01.01.2018. godine.

3.3 Financijsko upravljanje i kontrola

Sustav financijskog upravljanja i kontrole nije u cijelosti implementiran sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH, Priručniku za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Institut je sačinio popis i mapiranje poslovnih procesa, procijenio razinu inherentnog rizika i razinu rezidualnog (preostalog) rizika. U obrascu za utvrđivanje rizika u svim procesima je procijenjen manji rezidualni (preostali) rizik. U Strategiji upravljanja rizicima, Institut je naveo da će u registru rizika biti evidentirani rezultati procjene s minimalno srednjom ocjenom izloženosti riziku.

3.4 Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH¹ i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH², za obavljanje unutarnje revizije u Institutu nadležna je Jedinica unutarnje revizije u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U tijeku godine nije vršena unutarnja revizija Instituta.

4. PRORAČUN

Institut je projekcijom proračuna za 2017. godinu planirao proračun u visini gornje granice rashoda, u iznosu od 1.159.000 KM. U dodatku proračuna (aneksu) planirano je dodatnih 130.000 KM za izdatke za materijal, sredstva za financiranje planiranih aktivnosti ocjenjivanja i održavanja akreditacija, troškove nabave motornog vozila, kompjutorske opreme i troškove opremanja server sobe u Institutu. Ukupna projekcija proračuna Instituta za 2017. godinu iznosila je 1.248.000 KM.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu³, Institutu su u proračunu odobrena sredstva u iznosu od 1.198.000 KM, što je za 42.000 KM ili 4% više u odnosu na odobreni proračun za 2016. godinu.

U Tablici 1. prikazan je pregled odobrenog i izvršenog proračuna.

Tablica 1.
KM

Iznosi u

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
------	-------------------	------------------------	-----------------	---------------------	------------

1	2	3	4	5	6
Tekući izdaci	1.144.000	-	1.144.000	1.095.786	96
Kapitalni izdaci	54.000	-	54.000	51.323	95
Tekući grantovi	-	-	-	-	
Višegodišnja kapitalna ulaganja	-	-	-	-	
Novčane donacije	-	-	-	-	
Ukupno:	1.198.000	-	1.198.000	1.147.109	96

Institut je izvršio usklađivanja (prestrukturiranja) rashoda proračuna u studenom 2017. godine, koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog proračuna. Ukupan iznos prestrukturiranja iznosio je 14.000 KM (povećani su putni troškovi i ugovorene usluge, a smanjeni troškovi naknada uposlenih, izdaci za telefonske i poštanske usluge, izdaci za energiju i komunalne usluge, nabava materijala i izdaci za tekuće održavanje). U obrazloženju zahtjeva navedeno je da su dodatna sredstva neophodna zbog realizacije planiranih aktivnosti na ocjeni usklađenosti tijela koja sudjeluju u procesu akreditiranja i ocjenjivanja na licu mjesta, za šta se angažiraju vanjski suradnici, a njihovi izdaci se evidentiraju na spomenutim pozicijama.

Plan i program rada Instituta za 2017. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH koje ga je usvojilo 01.02.2017. godine. Izvješće o radu Instituta sadrži planirane i realizirane programske zadatke, međunarodne sporazume i aktivnosti, aktivnosti u području akreditiranja, informacije o inicijativi za prijem uposlenih zbog povećanog interesiranja privrednih subjekata za akreditiranje, informaciju o trenutnim smještajnim kapacitetima u zakupljenom prostoru i informacije o odobrenim i realiziranim sredstvima u 2017. godini.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Institut je sačinio Godišnje finacijsko izvješće za 2017. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnja finacijska izvješća Instituta objavljuju se na web stranici (<http://www.bata.gov.ba>) u roku od 10 dana od usvajanja Izvješća o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza, na sjednici Vijeća ministara BiH.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbirno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.147.109 KM, što je u odnosu na rashode planirane proračunom za 2017. godinu manje za 50.891 KM.

Značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (605.583 KM), naknade uposlenih (66.348 KM), putne troškove (148.697 KM), troškove zakupa (106.338 KM), ugovorene i druge usluge (116.735 KM) i kapitalne izdatke (51.323 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1 Putni troškovi

Izdaci za putne troškove realizirani su u iznosu od 148.697 KM, od čega troškovi putovanja u zemlji iznose 84.963 KM, a troškovi putovanja u inozemstvo 63.734 KM.

Najznačajniji putni troškovi u zemlji se odnose na putne troškove angažiranih vodećih ocjenitelja, tehničkih ocjenitelja i tehničkih eksperata iz različitih oblasti koji učestvuju u procesu akreditiranja (preliminarne posjete, ocjenjivanje na licu mjesta, nadzorno ocjenjivanje, monitoring i dr.). U Odluci o strukturi cijene ekspert/dana utvrđeno je da naknada za ugovor o autorskom djelu pokriva i sve izdatke službenih putovanja vezano za postupak akreditiranja/nadzora (dnevnice, naknade troškova za smještaj, naknade troškova za prijevoz i ostalih naknada u svezi sa službenim putovanjem). Institut je krajem godine donio novi pravilnik o visini naknade za vanjske suradnike, čiji efekti će se moći ocijeniti u 2018. godini.

Isplata putnih troškova je tijekom 2017. godine vršena putem blagajne, a krajem godine je uvedena praksa da se računi za hotelski smještaj u zemlji plaćaju žiralno.

Troškovi za osobna vozila u zemlji iznosili su 26.082 KM. Angažirane osobe u procesu akreditiranja najčešće koriste osobna vozila prilikom obavljanja službenih putovanja, za šta im se priznaje odgovarajuća naknada. U testiranim putnim nalogima smo uočili da tijekom većeg dijela godine uz obračun naknade nije priložena karta udaljenosti između relacija s iskazanom kilometražom i dokaz o cijeni goriva. Krajem godine je uvedena praksa dokumentiranja udaljenosti, ali *nije utvrđen jednoobrazan način dokumentiranja cijene goriva*.

Troškovi putovanja u inozemstvu javnim sredstvima realizirani su u iznosu od 16.146 KM, na temelju okvirnog sporazuma koji je važio do 31.12.2016. godine i okvirnog sporazuma zaključenog u 2017. godini.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

U pregledu prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 411.280 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane proračunom za 2017. godinu manje za 125.720 KM.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od pružanja javnih usluga (408.680 KM) po osnovu zahtjeva za odobravanje, produžavanje ili proširenje akreditacije, ocjenjivanja i održavanja sustava akreditacije. Evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi vrši Ministarstvo financija i trezora BiH na temelju izvršenih uplata. Institut vrši fakturiranje usluga, evidentiranje potraživanja i praćenje naplate potraživanja.

5.3 Bilanca stanja

U Bilanci stanja na 31.12.2017. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 138.193 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 223.080 KM.

U Tablici 2. prikazana je struktura sredstava i obveza Instituta.

Tablica 2.

Iznosi u KM

Opis	Saldo 31.12.2016	Saldo 31.12.2017	Indeks 3/2
1	2	3	4
Gotovina, kratkoročna potraživanja i zalihe	80.271	82.130	102
Stalna sredstva	15.415	56.063	364
Ukupno aktiva:	95.686	138.193	144
Kratkoročne obveze i razgraničenja	159.321	167.017	105
Dugoročne obveze i razgraničenja			
Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Ukupno pasiva:	174.736	223.080	128

Značajne stavke bilance stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (73.897 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (56.063 KM), obveze prema dobavljačima (14.619 KM), obveze prema fizičkim osobama (20.213 KM), obveze prema uposlenima (58.217 KM) i kratkoročna razgraničenja 73.831 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

5.3.1 Potraživanja za isporučene usluge i robe

Na nedostatke sustava unutarnjih kontrola u procesu evidentiranja potraživanja za isporučene usluge i robe ukazali smo u Izvješću za 2016. godinu. Navedeni nedostaci u svezi s unosom i evidentiranjem potraživanja kroz pomoćnu knjigu (modul potraživanja) utjecali su na aktivnosti kod utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja na kraju 2017. godine.

Institut je izvršio popis sredstava, potraživanja i obveza, ali kod provedbe popisa potraživanja za isporučene usluge i robe nije do kraja okončao aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja potraživanja u pomoćnoj evidenciji i sravnjenju s potraživanjima koja su evidentirana u Glavnoj knjizi. Potraživanja za isporučene usluge i robe iskazana su u Glavnoj knjizi u iznosu od 73.897 KM. U izvješću o popisu konstatirano je ukupno stanje potraživanja, bez popisa potraživanja na temelju analitičkog pregleda po kupcima, otvorenim tj. neplaćenim računima i konstatacijom od kada datiraju potraživanja. Suština obavljanja popisa je upravo da se potvrde stanja iskazana u poslovnim knjigama i osigura točnost financijskih izvješća.

Pored toga što godišnji popis nije realiziran sukladno propisima, ni tijekom obavljanja revizije nije nam prezentirana analitika potraživanja (otvorene stavke iz modula potraživanja ili ručno napravljen pregled po kupcima i neplaćenim računima), na temelju kog se može potvrditi iskazano stanje potraživanja.

Preporuka

Institut treba prije popisa izvršiti odgovarajuće pripreme za njegovu provedbu, osigurati analitiku po kupcima i otvorenim stavkama (neplaćenim računima) za svakog od kupaca, te na taj način omogućiti da se potvrdi stanje iskazano u Glavnoj knjizi.

5.4 Pregled dinamike upošljavanja

Prema pregledu dinamike upošljavanja u razdoblju od 01.01. do 31.12.2017. godine, u Institutu je planiran 21 uposlenik. Ukupan broj uposlenih na kraju godine bio je 21, koliko je iznosio i prosječan broj uposlenih u tijeku godine.

Problem s obavljanjem poslova uposlenih koji su odsutni po osnovu dužeg bolovanja Institut je pokušao prevazići angažiranjem uposlenih putem ugovora o radu na određeno vrijeme i angažiranjem volontera. Na temelju suglasnosti Agencije za državnu službu, do povratka radnika s bolovanja izvršen je prijem na određeno vrijeme u trajanju do tri mjeseca. Za obavljanje poslova drugog radnog mjesta, također zbog korištenja dužeg bolovanja, Institut je angažirao volontera.

6. JAVNE NABAVE

Institut je donio Plan javnih nabava za 2017. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavama. Prema važećim propisima, Institut nije obavezan da objavljuje Plan nabava na web stranici, jer su planirani postupci niži od 50.000 KM. Za provedbu postupaka javne nabave zaduženo je stalno povjerenstvo koje sudjeluje u fazi pripreme tenderske dokumentacije, vrši ocjenu pristiglih ponuda i obavlja ostale poslove i zadatke vezane za provedbu postupka javne nabave.

Kod planiranja i provedbe nabava konstatirali smo poboljšanja u smislu da su vršene izmjene i dopune plana u situacijama kada se za to ukazala potreba, a proveden je i postupak nabave hotelskog smještaja koji nije planiran. Nedostatke smo uočili kod pravodobnog planiranja pokretanja i provedbe javne nabave za usluge avioprijevoza. Procedura nabave usluga avioprijevoza pokrenuta je sukladno planiranom roku (veljača 2017. godine), a s izabranim dobavljačem je 21.04.2017. godine zaključen okvirni sporazum. Institut je, do zaključenja novog okvirnog sporazuma, vršio nabavu po ranije zaključenom okvirnom sporazumu, koji je važio do 31.12.2016. godine. U razdoblju nakon vremenskog isteka okvirnog sporazuma realiziran je iznos od 6.398 KM.

Preporuka

Potrebno je da Institut planira pravodobno otpočinjanje procedura javnih nabava, utemeljeno na informacijama o važenju zaključenih okvirnih sporazuma ili ugovora.

Prema prezentiranim podacima, Institut je u 2017. godini proveo tri postupka javnih nabava iz tekućih izdataka (konkurentski i postupak sukladno Aneksu II Dio B) i jedan konkurentski postupak iz kapitalnih izdataka. Nakon provedenih postupaka zaključeni su ugovori u vrijednosti od 94.629 KM (s PDV-om).

Navodimo opća zapažanja i slabosti uočene tijekom revizije javnih nabava:

- U proceduri javne nabave vozila (vrijednost ugovora iznosi 44.343 KM s PDV-om) nije izvršena analiza tržišta o zadovoljenosti konkurencije i mogućnosti da na temelju tehničke specifikacije u postupku može sudjelovati više ponuđača, odnosno da tehnička specifikacija drugih ponuđača odgovara zahtjevima navedenim u konkurentskom zahtjevu.
- U zahtjevu za dostavljanje ponuda kod konkurentskog zahtjeva (nabava usluga avioprijevoza, uredskog materijala i vozila) nije predviđena primjena cjenovnog preferencijala domaćeg. Navedeni nedostatak nije utjecao na konačnu ocjenu dostavljenih ponuda jer su u postupcima sudjelovali samo domaći ponuđači.

Preporuka

Potrebno je da Institut prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije za nabavu vozila osigura analizu o postojanju konkurencije u pogledu tehničke specifikacije vozila. Kod utvrđivanja uvjeta u tenderskoj dokumentaciji treba voditi računa o odredbama koje se odnose na primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg i dokazima koji se dostavljaju uz ponudu.

7. KOMENTARI

Institut u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2017. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2017. godinu.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Članovi tima za
financijsku reviziju**

Fatima Mehanović, v.r.

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Dragoljub Kovinčić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2017. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2017. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2017. godinu

Naziv institucije: Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađiva-nja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	1.144.000	0	1.144.000	1.095.786	96
Bruto plaće i naknade	618.000		618.000	605.583	98
Naknade troškova uposlenih	77.000	-7.000	70.000	66.348	95
Putni troškovi	152.000	4.000	156.000	148.697	95
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	17.000	-2.000	15.000	12.737	85
Izdaci za energiju i kom. usluge	22.000	-3.000	19.000	14.849	78
Nabava materijala	12.000	-1.000	11.000	10.988	100
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	10.000		10.000	6.356	64
Unajmljivanje imovine i opreme	107.000		107.000	106.338	99
Izdaci za tekuće održavanje	6.000	-1.000	5.000	4.788	96
Izdaci za osiguranje	3.000		3.000	2.367	79
Ugovorene i druge posebne usluge	120.000	10.000	130.000	116.735	90
2. Kapitalni izdaci	54.000	0	54.000	51.323	95
Nabava zemljišta			0		
Nabava građevina			0		
Nabava opreme	54.000		54.000	51.323	95
Nabava ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.198.000	0	1.198.000	1.147.109	96

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2018. godine.

Direktor:
Željko Medak

Bilanca stanja na 31.12.2017. godine

Naziv institucije: Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2016.	31.12.2017.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	80.271	82.130	102
Novčana sredstva	3.976	8.233	207
Kratkoročna potraživanja	76.295	73.897	97
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	15.415	56.063	364
Stalna sredstva	226.131	264.479	117
Ispravka vrijednosti	210.716	208.416	99
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	15.415	56.063	364
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	95.686	138.193	144
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	159.321	167.017	105
Kratkoročne tekuće obveze	17.530	34.970	199
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema uposlenima	65.610	58.217	89
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	76.181	73.831	97
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Izvori sredstava	15.415	56.063	364
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	174.736	223.080	128

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo _____ 2018. godine.

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl. 10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2017. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu (Službeni glasnik BiH broj 94/16) i pratećim nalogima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor:

Željko Medak